

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četr leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šte. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje šte. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za 6 krat razdeljeno peti vrstici 1 krat 15 h, 2 krat 25 h, 3 in večkrat 35 h.

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 3.

V Ptuj v nedeljo dne 21. januarja 1912.

XIII. letnik.

Vabilo na naročbo.

Pričeli smo z 13. letnikom našega „Štajerca“. Brez da bi se sami hvalili, pač lahko trdimo, da si je naš list na vseh straneh pridobil toliko vpliva in veljave, kakor noben drugi list. „Štajerc“ je najcenejši in največji tednik v slovenskem jeziku. A on je tudi popolnoma neodvisen na vse strani in zamore vsled tega brez obzirav zastopati pravice kmetskega, obrtniškega in delavskega ljudstva. Vabimo torej cenjene prijatelje na novo naročbo našega lista.

„Štajerc“ stane:

Za Avstrijo: Celo leto 3 K, pol leta in četr leta razmerno.

Za Ogrsko: Celo leto 4 K 50 h (v kuverti).

Za Nemčijo: Celo leto 5 K.

Za Ameriko: Celo leto 6 K.

Za drugo inozemstvo se računa naročnino z ozirom na visokost poštnine. Posamezne številke stanejo po 6 h. Naročnino je plačati naprej.

Inzerati imajo v „Štajercu“ vsled njegove priljubljenosti in razširjenosti največji uspeh. Pri inzeratih se računa 6 krat razdeljeno peti vrstici ali njen prostor za 1 krat 15 h, za 2 krat 25 h, za 3 krat 35 h itd. — Pri večjih in letnih naročilih seveda veljajo še posebne določbe.

Naročajte list, širite, priporočajte „Štajerca“!

P. n. inzerentom!

Znana je priljubljenost in razširjenost našega lista, ki je največji in najcenejši slovensko pisani tednik. Gotovo ima tudi največjo naklado. Vsled tega je umerno, da se „Štajerc“ kot inzeratni list najbolj obnese. Največje firme postale so že z velikim uspehom naši inzerenti. Z novim letom smo inzeratno tarifo nekaj spremenili. Razni vzroki pa so nas zopet prisilili, da opustimo računanje inzeratov po vrsticah in da vpeljemo računanje po prostoru, kakor je bilo že preje v navadi. Odslej velja za inzerate sledeča tarifa:

1 stran	kron 80—;
1/2 strani	40—;
1/4 "	20—;
1/8 "	10—;
1/16 "	5—;
1/32 "	2-50;
1/64 "	1—.

Pri večkratnem inzeriranju in pri večjih naročilih veljajo seveda še posebne določbe z večjimi popusti.

Prosimo p. n. inzerente, naj nas blagovoliijo i zanaprej počastiti s svojimi prijaznimi naročili!

Uprava „Štajerca.“

Vse toži — le velekapitalisti se veselijo.

Vsak kmetovalec je ob koncu leta vsaj poziknil, pregledati dohodke in izdatke preteklega leta. Nevoljen je marsikdo pri računjenju papir in svinčnik proč odložil; zopet se je prepričal, da preteklo leto ni prineslo čistega dobička, temveč le izgube. Obrtniku, malemu uradniku in delavcu tudi ne gre bolje.

Za večidel judovski bančni kapitalizem na Avstrijskem pa je menda začela zlata doba. Glasom poročila glavnega borznega lista doseglo so vse banke izredno ugodne končne račune. List piše m. dr.:

„Bilanci uspehi dunajskih finančnih zavodov bodejo letos izredno ugodni, ker je visoka obrestna mera, izvrstni razvitek efektne in emisijske kupčije večje dobičke prinesla. Vkljub temu bodejo le posamezni dunajski zavodi višje dividende plačali; drugi pa bodejo večje dobičke za notranje rezerve porabili. Zvišanje dividende se pričakuje le pri velikih bankah (zemljiško-kreditna banka, eskomptna družba in deželna banka). Avstrijski zemljiško kreditni zavod vpeljal bode baje zvišanje dividende za 3 K, tako da bode dividenda znašala 57 K. Nižjeavstrijska eskomptna banka zvišala bode svojo dividendo od 38 na 40 K, deželna banka pa od 28 na 30 K. Kreditni zavod, ki je danes svoj kapital na 150 milijonov kron pomnožil, ima 32 K dividende. Anglo-avstrijska banka plačala bode isto dividendo kakor lani (18 K), bančno društvo 30 K, Union-banka 32 K, prometna banka 20 K, depozitna banka 28 K, centralni zemljiško-kreditni zavod 32 K, bančna in menjalnična družba pa 36 K.“

Omenili smo že, da bančni kapitalizem vedno večji meri v družbenih industrijskih in prometnih podjetjih ugodno polje za svoje odeluštvo najde. Za kartelom stojijo večinoma banke, ki posedujejo velikanke kapitalje.

Tako je vse prebivalstvo odvisno od bančnega kapitalizma. To bi bilo polje za „delovanje“ vlade — za finančnega ministra, ne pa široki sloji ljudstva, ki se težko za svoj obstanek borijo. („Dorfbote“).

tudi oestro ruvanje proti našemu zunanemu ministru grofu Aehrenthalu. Temu se od gotove strani njegovo miroljubno politiko zameri. Tako zvana „vojna stranka“, za katero stojijo jako visoki gospodje, hoče namreč odločnejšega nastopanja proti Italiji, katera izrablja trozvezo edino v svoje sebične namene, medtem ko se baje na tihem na boje proti Avstriji pripravljala. Dogodki zadnjih let v resnici niso dokaz, da je Italija naša resnična zaveznica. V zadnji številki mesečnika „Österr. Rundschau“ je izšel v tem oziru jako zanimivi članek, ki je tembolj važen, ker se o temu listu vè, da stoji za njim tudi naš prestolonaslednik. V omenjenem članku se odločno proti Italiji prijazni politiki grofa Aehrenthala nastopa in se trdi, da bode ravno ta politika našo državo ob ves vpliv spravila ter oslabela. S tem pa bila ravno največja nevarnost za resno vojsko. Komaj je ta članek izšel in so pričeli tudi še posamezni pristaši „vojne stranke“ ednake misli razvijati, ko prinašajo listi že vest, da je podal Aehrenthal svoje demisijo in da bode v kratkem odstopil. S padcem grofa Aehrenthala bi ukrenila naša zunanja politika gotovo vsa druga pota. Vsi dobro podučeni krogi pričakujejo letošnjo pomlad s prav resnimi skrbmi.

Izdatki za vojno mornarico so v svojem razmerju z drugimi izdatki in pri posameznih državah prav zanimivi. Zato naj jih tukaj navedemo:

	milijoni kron	zvišanje od lanskega leta	razmerje k avstrijskim izdatkom za mornarico (1)
Anglija	10665	913	156
Združ. države	6248	— 238	91
Nemčija	5299	194	78
Francoska	3567	397	52
Rusija	2800	323	41
Japonska	2121	258	31
Italija	2084	338	1—
Avstro-Ogrska	683	16	059
Nizozemska	40—	07	054
Turčija	365	09	051
Švedska	351	33	

Iz teh števil je razvidno, kako hudo v drugih državah na bojni mornarici delajo. V Italiji znašajo letošnji izdatki za mornarico za 18 milijonov več kot lani. K temu pride še 325 milijonov lir, ki jih sme laška vlada za vojno mornarico že do l. 1915 izdati. Italija se torej na morju hudo oborožuje in zato je njeno navidezno „prijateljstvo“ do naše države vedno bolj sumljivo.

Italijansko-turška vojska. Novega ne vedo listi ničesar pomembnega poročati. Laške kakor turške čete se držijo zdaj svojih pozicij, ker vreme ne dopušča manevriranje. Bržkone bode ta položaj do spomladi ostal; v spomladi pa se bodejo vsekakor novi, odločilni boji pričeli, pri katerih pa bodejo tudi druge velevalisti interesirane.

Štajerski deželni zbor.

Kakor naznanjeno, imel je štajerski deželni zbor pretekli torek zopet svojo sejo, ki pa je imela le formalni značaj. Glavno delo se izvršuje zdaj za „kulisami“, to se pravi: Kravja kupčija s slovenskimi klerikalnimi poslanci se nadaljuje.

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z „Steckenpferd“ lilijanim mlečnim milom (znamka „Steckenpferd“) od Bergmann & Co. Idtka z. f. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drogerijah in trgovinah s parfumom itd.

Politični pregled.

Politični položaj je postal z ozirom na zunanjo politiko naše monarhije precej neprijazen. Odkar je bil prejšnji šef generalnega štaba Konrad pl. Hötendorf odpuščen, započelo je

Ker ta kupčijska pogajanja še niso dozorela in rodila uspeha, vrši se prihodnja seja šele danes (v petek) in bode tudi ta dan šele položaj jasnejši postal. Klerikalci bodejo morali zdaj barvo priznati, ali jim je res za delo in za zastopanje ljudstva, ali pa žrtvujejo vse svoji neverjetni politični požrešnosti in brezobzirnosti. Že prva seja deželnega zbora je dokazala, kako velikansko množino važnega gospodarskega dela bi imel deželni zbor izvršiti. Človeka srce zaboli, ako vidi na mizi nekopičeno predlogo za predlogo, na katere čaka ljudstvo s krvavečim srcem in katerih uresničenje združuje ljudje a la Korošec in Benkovič zgolj iz neke nerazumljive častihlepnosti. Slovenski klerikalni poslanci upajo si svojim volilcem pač vse nuditi, ker poznajo svoji duhovniško moč, ker vedo, da so jim ti neizobraženi volilci slepo pokorni...

Bomo videli! Tudi ta pokorščina ima svoje meje in kadar trka lakota na okna kmetskih koč, rodijo se precej čudne misli v glavah izstradanega ljudstva... Bomo videli! Odgovornost za revščino, lakoto, za gospodarsko zaostalost, za stotero eksekucij kmetskih posestev **nosijo klerikalci**. Madež te odgovornosti jim ne izbriše nobeno mazilo raz čela! To odgovornost jim bode ljudstvo vedno dajalo...

Računski zaključek za l. 1910, ki ga je deželni odbor pri prvi seji predložil, kaže že prav občutno posledice brezvestne slovensko-klerikalne obstrukcije v deželnem zboru. Vsled te slovenske obstrukcije namreč deželni zbor za l. 1910 ni nobenega proračuna več sklenil. Vsled tega pa je bil deželni odbor prisiljen, da črta vse one izdatke, za katere ni naravnost s postavo zavezan. Črtalo se je večinoma izdatke za gospodarske potrebščine, ki so zlasti za štajerske kmete velikega pomena. Skupna svota teh črtanih postavk znaša več kot 1½ milijona kron. Z drugimi besedami povedano: **slovensko klerikalni poslanci so s svojo nepremišljeno, neopravičeno, brezvestno obstrukcijo doslej najmanj za 1½ milijona škode napravili**. In s tem „junaštvom“ se možakarji še ponošajo! Sicer pa bomo o računskem zaključku in o proračunu za leto 1912 še obširno govorili!

1. seja deželnega zbora se je vršila v torek in jo je otvoril glavar s prisrčnimi besedami, v katerih je opozarjal zlasti na obilo gospodarskega dela, ki čaka rešitve. Potem je govoril cesarski namestnik grof Clary, ki je rekel, da trpi cela dežela pod neravnim razmerami (ki jih je zakrivila slovenska obstrukcija!). Te razmere (pod slovensko obstrukcijo!) so usodopolne, škodujejo težko denarni položaj in kreditno možnost štajerske dežele in so **nevzdržljive**. Namestnik je potem spodbujal poslance, naj brez ozira na politične strasti združeno za koristi dežele in prebivalstva delajo (takih besed klerikalci od cesarskega namestnika se niso slišali! Cesarski namestnik jih je s svojimi besedami pravzaprav javno obsodil, da so krivi bede prebivalstva in propadanja dežele!).

Potem se je predložilo predloge in poročilo deželnega odbora, o katerih bomo še govorili. Po izvolitvi verifikatorjev in zapisnikarjev se je seja zaključilo. Prihodnja seja v petek; poročali bomo o nje v prihodnji številki.

revščina se zmiraj bolj širita, pri tem ko se ljudska omika in izobraženost zmiraj bolj krčita. Kod stari Makolčani moramo priznati, da postaja naše ljudstvo zmiraj bolj surovo, neomikano. Povprašat se moramo, kje tiči temu vzrok? Ako presojamo naše sosedne župnije, vidimo da je stvar drugačna. Nikjer na drugih farah ni osnovanih toliko klerikalnih društev (na primer „katoliško društvo“, „deviško društvo“, „deklško društvo“, „bralno društvo“, „mladeniško društvo“, potem prvi, drugi, tretji „sveti red“ itd.) kakor pri nas v Makovljah, — in v kljub temu ni nikjer ljudstvo v prvi vrsti mladina toliko pokvarjena kakor pri nas. Nečistost, surovost, brezbožnost, ubožnost itd. se nikjer toliko ne širijo kakor pri nas. Fantje se pretepajo po vaseh in cestah, v cerkvi in procesijah, kakor se je zgodilo zadnjo nedeljo; napadajo potujoče in domače, streljajo celo po c. k. orožnikih! Snide se začano nič manj kod 11 fantov iz naše fare v kazenskem zaporu, pri tem ko se je izpustilo 5 fantinov iz zapora. Pri vsem tem pa se ne zabaja po sosednih občinah in farah toliko beračev kakor iz Makovske fare. Povprašati se moramo, kako je to mogoče? Kjer je polovica našega starega trga v klerikalnih rokah, to je posest g. župnika in slov. posojilnice! Nekdo teh klerikalcev bode zopet rekel, kakor že večkrat, da je vsega tega ptujski „Štajerc“ kriv. Poprašajmo torej slavno gospodo? Nikjer (kolikor dokazljivo in znano) ne izhaja „Slov. Gospodar“ v tako velikem številu kakor v slavnih Makovljah, v vsaki ubožni bajti se nahaja, pri tem ko prihaja ptujski „Štajerc“ v celo majhnem številu. Nikjer v drugih farah ni toliko političnega in narodnega hujskanja in puntanja in sicer celo iz prižnice, kakor pri nas v Makovljah. Tudi se ne trosi na svetem mestu toliko sovraštva in hujskarje med nevedno ubogo ljudstvo, kakor ravno tukaj. In svet se še čudi, da so razmere zmiraj slabše. Stari pregovor: kakšni so pastirji, takšne so ovce! Slavni gospodje, le manj politike in političnega hujskanja, in več krščanskega „nauka v ljubezni do bližnjega in stvar se bode ukrenila, če ravno polagoma, — in če ne, potrebuje Makolska fara še drugo c. k. orožniško postajo. — Sramujmo se, da smo katoličani! Stari Makolčan!

Sv. Trojica Slov. gor. V nedeljo dne 7. t. m. je imela trojiška prostov. požarna bramba svoj občni zbor. Predsedoval je častni hauptman Ferd. Gollob st., kateri je v kratkih besedah dobro in slabo pretéklega leta omenil. Iz poročila blagajničarja je izpreviditi, da je društvo zelo dobro delovalo in je zopet bilo mogoče, nekaj zaostalega dolga odplačati. V vodstvo so zopet vsi dosedajni odborniki izvoljeni in sicer: Georg Gollob (hauptman), Karl Horwath (njega

namestnik), Karl Kirbisch (blagajničar), Jakob Kovačič (zapisnikar), Pototschnik (Zeugwart), Konrad Gollob (Spitzenzugsführer), Alois Horwath (namestnik), Josef Horwath (Steigerzugsführer), Ferd. Gollob (namestnik), Johan Horwath (Fährnich). Olstopil je iz društva eden (k vojakom), pristopil eden. Tedaj šteje društvo zopet 36 mož in je tako zopet polnoštevilno. V preteklem letu je društvo moralo trikrat k ognju. Sklenilo se je tudi, da se bode dne 4. svečana v vseh prostorih gostilne Georga Golloba velika veselica priredila, katera bode vse dosedanje prekosila.

Sv. Anton v Slov. gor. Predzadnjo nedeljo je pa našemu Tužakovemu Južeku nekaj posebnega prišlo. Postavil se je za oznanitelja in oznanjeval nam vsem znane zadeve o podporah po toči, katerih še dosedaj nič nismo dobili. Olepšati je hotel sam sebe, ali to se mu ne bode posrečilo, ker mi razmere predobro poznamo. Ako bi nas ne vezala tajnost, bi se temu gospodu kaj boljše očitali. Sedaj seveda, ko se je na prošnjo občinskih predstojnikov in Cogetince, Brengova, Čagova, Andreve in Oseka, katero je gospod Gollob pri Trojici naredil, zopet ta stvar začela gibati, sedaj pa pridejo taki ljudje s krokodilskimi solzami k vam in hočejo prvo čast za sebe vzeti. Poslanec Roškar v tej zadevi ni nič boljši. Za seje zasilnega odbora ni človek niti četrte ure časa imel, pač pa prej, da si je moral s vincem že odvrjene predstojnike nazaj pridobiti. Ali mi obtožimo vse takozvane poslance slovenske „kmečke zveze“, kateri so le farški poslanci, ker oni so krivi, da mi tako malo podpore dobimo, ker so za male nacionalne stvari deželni zbor razbili, od katerega sedaj ne moremo podpore dobiti. Tem poslancem je en slovenski napis na kakšnem strnišču važnejši, nego stradajoče ljudstvo. Pa vi deli bomo, kaj bode ta Roškar sedaj storil. — Ako ta ljubi Tušak hoče potožiti, kak njegove švogra pri Sv. Trojici gre, bode naš zapra ušesa, ker to nas zelo malo briga. Mi vemo, da še Trojičane nikogar niso snedli, a pa njegovo sovražno delo nazaj plačajo, pa imajo prav. Tudi vemo, da ni tam privezan in ako se mu ne dopade, ja lahko dalje gre...

Sv. Anton Slov. gor. Mi pa nekaj novega imamo, ni še to, pa še bo, prej kak kukovo zapela bo... Gospod fajmošter že dobro znajo gospod kaplan še boljši, zakaj da Micka Ottov tak velike šurele nosi. (Prihodnjič dalje.)

Iz Loč pri Konjicah. Zopet nekaj za naš goreče hujskače! Bile so pred kratkem občinske volitve na Zbelovem in so naši vrli naprednjaki prav imenito zmagali. Nato je poklical naš župnik Kozel volilce v farovž in jih hotel loviti kot jastrebe piške. Začel je sladko govoriti: No

Boji v Perziji.

Splošno politično napetost, ki je dana vsled turško italijanske vojne in drugih enakih razmer, izrablja ruska vlada na prav brezobzirni način. Proti vsem pravicam narodov in civilizacije, na podlagi nekeke roparske „morale“ nastopa Rusija v Perziji. Tako so se pričeli krvavi boji. Seveda se slabotna Perzija ne more podati v vojsko z Rusijo. Ali z nasiljem in prelivanjem krvi si tudi ne bode pridobila mnogih simpatij. Vkljub temu nastopa Rusija z najgršjim nasiljem. V mestu Tabris je pustila 15 Rusom sovražnih perzijskih voditeljev obesiti. In na ta način nadaljujejo Rusi svojo pot v Teheran. Tako se maje krasni prestol mladega perzijskega vladarja. Na perzijskem prestolu sedi zdaj komaj 14 letni šah Ahmed Kadjar, kate-rega očeta Mahmeda Ali je stranka s njo prepodila. Rusija meče vedno večje množice vojakov iz kavkaških armadnih korov v severno Perzijo, da bode zamogla vsak upor zadušiti. Sicer pa bi se rada tudi Turčija v Perziji razširila, kar ji ji je seveda zdaj nemogoče, ker stoji itak v vojski z Italijo. Naša slika kaže zgoraj prizor od perzijsko-ruske meje, spodaj pa četo perzijskih vojakov.

Zahtevajte

posvod

„Štajerca“.

And der persisch-russischen Grenze

Persische Soldaten

Zum russisch-persischen Konflikt

Zobna kréma

KALODONT
Ustna voda 40

Dopisi.

Makovlje pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajerc“! Moramo Ti zopet iz naših Makol poročati; ali žali Bog nič kaj dobrega. Slabe letine in splošna